

בְּדִיּוּקְנֵיכֹו, חֲמִינָא בְּכוּ דְאַתּוּן רְשִׁימִין בְּרָזָא
 דְּאָדָם, וְיַדְעָנָא דְּהָא דִּיּוּקְנָא דִּילְכוּן אַתְּעַתְּדָא
 לְעִילָא. וְהָכִי אֲזַדְמַנֵּן צְדִיקֵיָא לְזַמְנָא דְאַתִּי,
 לְאַשְׁתַּמוּדְעָא לְעִינֵיהוּן דְּכֻלָּא, וְלֹאֲחֻזָּא
 פְּרָצוּפָא קְדִישָׁא לְקָמִי כָּל עֲלָמָא, הָדָא הוּא
 דְכָתִיב, (ישעיה סא) כָּל רוּאֵיהֶם יִפְירוּם פִּי הֵם זֶרַע
 בְּרַךְ יי'.

וְהַסְתַּפְּלִיתִי בְּדִיּוּקְנֵיכֶם, רְאִיתִי
 בְּכֶם שְׂאֵתָם רְשׁוּמִים בְּסוּד שֶׁל
 אָדָם, וְיַדְעֵתִי שֶׁהָרִי דִּיּוּקְנֵיכֶם
 נֹוֹעַד לְמַעְלָה. וְכַף מְזַמְנִים
 הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבֹא, שִׁיְהִיו
 נֹוֹדְעִים לְעֵין הַכֹּל, וְלַהֲרֹאוֹת
 פְּרָצוּף קְדוּשׁ לְפָנַי כָּל הָעוֹלָם. זֶהוּ
 שְׂכַתוּב (ישעיה סא) כָּל רְאִיֵּהם
 יִפְירוּם פִּי הֵם זֶרַע בְּרַךְ ה'.

אֲדַהְבִּי חֲמָא לְרַבֵּי יוֹסִי, דְּהוּוּ מְהַרְהֵר בְּמַלְי
 דְּעֲלָמָא. אָמַר לֵיהּ, יוֹסִי קוּם אֲשָׁלִים
 דִּיּוּקְנָךְ, דְּאֵת חַד חֲסַר בְּךְ. קָם רַבִּי יוֹסִי וַחֲדִי
 בְּמַלְיִן דְּאוּרִייתָא, וְקָם קַמֵּיהּ, אֲסַתְּפַל בֵּיהּ רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, אָמַר לֵיהּ, רַבִּי יוֹסִי, הַשְׁתָּא אַנְתָּ
 שְׁלִים קַמִּי עַתִּיק יוֹמִין, וְדִיּוּקְנָךְ שְׁלִים.

בֵּין כֶּף רְאָה אֶת רַבִּי יוֹסִי שֶׁהִיהָ
 מְהַרְהֵר בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם. אָמַר לוֹ,
 יוֹסִי, קוּם וְהִשְׁלֵם דִּיּוּקְנָךְ, שְׂאוֹת
 אַחַת חֲסַרָה בְּךְ. קָם רַבִּי יוֹסִי
 וְשָׂמַח בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְקָם לְפָנָיו.
 הַסְתַּפַּל בּוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ,
 רַבִּי יוֹסִי, עֲכָשׁוּ אֶתָּה שְׁלֵם לְפָנַי
 עַתִּיק הַיָּמִים וְדִיּוּקְנָךְ שְׁלֵם.

פְּתַח וְאָמַר, (שמות כח) וַיַּעַשׂ אֶת צִיץ נֹזֵר הַקֹּדֶשׁ
 זָהָב טָהוֹר וְגו'. אָמַאי אַקְרִי צִיץ.
 אֲסַתְּפְלוּתָא לְאַסְתְּפֻלָּא בֵּיהּ. וּבְגִין דְּהוּוּ
 קַיִימָא עַל אֲסַתְּפְלוּתָא דְּבַר נֶשׁ, אַקְרִי צִיץ.
 וְכָל מָאן דְּאַסְתְּפַל בֵּיהּ בְּהוּוּא צִיץ
 אֲשַׁתְּמוּדְעָא בֵּיהּ.

פְּתַח וְאָמַר, וַיַּעַשׂוּ אֶת צִיץ נֹזֵר
 הַקֹּדֶשׁ זָהָב טָהוֹר וְגו'. לְמָה נִקְרָא
 צִיץ? הַסְתַּפְּלוֹת לְהַסְתַּפַּל בּוֹ.
 וּמִשׁוּם שֶׁהִיהָ עוֹמֵד עַל הַסְתַּפְּלוֹת
 שֶׁל אָדָם, נִקְרָא צִיץ. וְכָל מִי
 שֶׁהַסְתַּפַּל בּוֹ בְּאוֹתוֹ צִיץ, הִיָּה
 נֹוֹדַע בּוֹ וּמְכַר.

בְּצִיץ הוּוּ אַתּוּן דְּשָׂמָא קְדִישָׁא גְּלִיפִין
 בְּגִלּוּפָא, וּמְחַקְקֵן בֵּיהּ. וְאִי זַכָּאָה הוּוּ
 הַהוּא דְקַיִימָא קַמֵּיהּ, אֵינּוּן אַתּוּן דְּמְחַקְקֵן
 בֵּיהּ גּוֹ דְּהָבָא, הוּוּ בְּלִטִין מַתְתָּא לְעִילָא,
 וְסַלְקִין מִהוּוּא גְּלִיפּוֹ בְּנִהִירוֹ, וְהוּוּ נְהַרִין
 בְּאַנְפִין דְּהוּוּא בַר נֶשׁ.

בְּצִיץ הָיוּ אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ
 חֲקִיקוֹת בְּחִקִּיקָה וּחְקִיקוֹת בּוֹ.
 וְאִם צְדִיק הִיָּה אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד
 לְפָנָיו, אוֹתָן אוֹתִיּוֹת שֶׁחֲקִיקוֹת
 בְּתוֹף הִזָּהָב הָיוּ בּוֹלְטוֹת מִמֶּטֶה
 לְמַעְלָה וְעוֹלוֹת מֵאוֹתָהּ חֲקִיקָה
 בְּאוּר, וְהָיוּ מְאִירוֹת בְּפָנָי אוֹתוֹ
 הָאָדָם.

נְצִיץ נְצִיצוּ בֵּיהּ, וְלֹא נְצִיצִין. בְּשַׁעֲתָא קְדָמִיתָא
 דְּאַסְתְּפַל פְּהֵנָא בֵּיהּ, הָוּוּ חָמִי נְהִירוֹ
 דְּאַתּוּן כְּלָהוּ בְּאַנְפִין. וְכַד הָוּוּ מְסַתְּפֻלָּא
 לְעִינָא בֵּיהּ, לֹא הָוּוּ חָמִי מְדִי, אֲלֵא נְהִירוֹ
 דְּאַנְפוּי דְנִהִיר, כְּאִילוֹ נִיצוּצָא דְדִהָבָא הָוּוּ
 נְצִיץ בֵּיהּ, בַּר דְּכִהֵנָא הָוּוּ יַדַּע חִיזוּ
 דְּאַסְתְּפְלוּתָא קְדָמָאָה, דְּהוּוּ חָמִי לְפּוּם
 שַׁעֲתָא, דְּהָא רְעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּוּ הָוּוּ

נֹוֹצְצָת בּוֹ הַתְּנוּצָצוֹת, וְלֹא
 נֹוֹצְצִים. בְּשַׁעָה הִרְאִישׁוּנָה
 שֶׁהַסְתַּפַּל בּוֹ הִפְהִין, הִיָּה רוּאָה אֶת
 אוֹר הָאוֹתִיּוֹת כְּלָם בְּפָנָים,
 וְכִשְׁהִיָּה מְסַתְּפַל לְעֵין בּוֹ, לֹא הִיָּה
 רוּאָה דְבַר, אֲלֵא אֶת אוֹר פְּנָיו
 שְׂמֵאִיר כְּאִלוֹ נִיצוּץ שֶׁל זָהָב הִיָּה
 נֹוֹצֵץ בּוֹ. רַק שֶׁהִפְהִין הִיָּה יוֹדַע אֶת
 מְרָאָה הַהַסְתַּפְּלוֹת הִרְאִישׁוּנָה
 שֶׁהִיָּה רוּאָה לְפִי שַׁעָה, שֶׁהָרִי
 רְצוּנוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיָּה
 בְּאוֹתוֹ אָדָם, וְיֹוֹדַע שֶׁהוּא מְזַמֵּן

לעולם הבא, משום שהמראה הזה מאירים עליו מלמעלה, והקדוש ברוך הוא היה מרצה בו, וכשמסתכלים בו לא רואים דבר, משום שהמראה שלמעלה אינו מתגלה אלא לפי שעה.

ואם עומד אדם לפני אותו ציץ ופניו אינם מראים לפי שעה מראה קדוש, הנה הכהן יודע שהרי הוא עז מצח, וצריך לכפר עליו ולבקש עליו רחמים.

ויעש את ציץ נזר הקדש. רבי יהודה פתח הפסוק ברות (רות ב), עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. בפסוק הנה יש להתבונן, למה צריך כאן לכתב? אמר לו רבי יצחק, אם כך, כמה פסוקים הם בתורה שנראה שלא הצטרכו להכתב, וראינו שכלם סודות עליונים. אמר רבי יהודה, בפסוק זה מי שרואה ולא מתבונן בו, כמי שלא טעם תבשיל הוא דומה.

אלא סוד כאן, וברוח הקדש נאמר. משום שראה בעז, הדין של ישראל, את ענותנותה של אותה צדקת, שלא מרימה עיניה לראות במקום אחר אלא לפניה, וראתה כל מה שראתה בעין טובה, ועזות המצח לא היתה בה - שבח את עיניה.

משום שיש עינים שבשבילן אין שולטת ברכה באותו מקום, והוא ראה בה עין טובה, שעל כל מה שהסתכלה היה בעין טובה. ועוד, שראה שהיה מצליח בידה כל מה שהיתה לוקחת נוסף בשדה. ובעז התבונן שרוח הקדש שורה עליה, ואז פתח ואמר, עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. אם תאמר, שבביל אותם הלוקטים כל אותם האחרים, איך

ביה בההוא בר נש, וידע דאיהו זמין לעלמא דאתי, בגין דחיזו דא נהרין עליה מלעילא, וקודשא בריך הוא הוה אתרעי ביה. וכד מסתכלין ביה לא חמאן מדי, בגין דחיזו דלעילא לא אתגלייא אלא לפום שעתא.

ואי קיימא בר נש קמי ההוא ציץ, ואנפוי לא אחזיין לפום שעתא, חיזו קדישא, הוה ידע כהנא דהא איהו תקיף מצחא, ובעי לכפרא עליה, ולמבעי עלוי רחמין.

ויעש את ציץ נזר הקדש. (שמות מ) רבי יהודה פתח קרא ברות, (רות ב) עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. האי קרא אית לאסתכלא ביה, אמאי אצטריך הכא למכתב. אמר ליה רבי יצחק, אי הכי כמה קראין אינון באורייתא דאתחזיאנו דלא אצטריכו למכתב, ורחמינן דכלהו רזין עלאין. אמר רבי יהודה, האי קרא מאן דחמי ולא אסתפל ביה, כמה דלא טעים תבשילא דמי.

אלא רזא הכא, וברוח קדשא אתמר, בגין דחמא בעז דיינא דישראל, ענוותנותא דהיא צדקת, דלא מסלקא עינא למחמי באתר אתרא, אלא לקמה. וחמאת כל מה דחמאת, בעינא טבא, ותוקפא דמצחא לא הוה בה, שבח עינהא.

בגין דאית עינין דבגיניהון לא שלטא ברכתא בההוא אתר, ואיהו עינא טבא חמא בה, דכל מה דאסתפלת הוה בעינא טבא. ותו, דחמא, דהוה אצלח בידהא, דכל מה דהוות לקטא, אתוסף בחקלא. ובעז אסתפל דרוחא קדישא שרייא עליה, כדין פתח ואמר, עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. אי תימא בגין אינון לקטין כל אינון אתרנין, הין אמר דתהך אבתריהו, לא אצטריך למכתב אלא ולקטת אתריהן, מאי והלכת